

Vergaderjaar 2020–2021

35 850 VIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
2. de begrotingsstaat inzake het agentschap DUO van dit ministerie.

Vanwege de spoedeisende maatregelen zijn verscheidene incidentele suppletoire begrotingen naar de Tweede Kamer verzonden. De behandeling van sommige van die incidentele suppletoire begrotingen in de Eerste- en Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft nog niet plaatsgevonden. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, om het budgetrecht van de Staten Generaal te waarborgen, bevat de kolom 'vastgestelde begroting' zowel de vastgestelde stand bij ontwerpbegroting als de mutaties die bij incidentele suppletoire begrotingen zijn opgenomen.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze eerste Suppletoire Begroting zijn opgenomen, te weten extra middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), het vierde steunpakket cultuur in verband met COVID-19 en het scholenprogramma Groningen, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Over de NPO middelen is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 21 mei 2021 over «[Nadere uitwerking Nationaal Programma Onderwijs](#)» (Kamerstukken II 2020/21, 3....., nr.....). Zoals in deze brief is aangegeven wordt er naast de eerdere € 2,2 miljard nu

voor € 5,6 miljard naar de OCW-begroting gehaald. Voor de maatregelen in het programma is het noodzakelijk om op korte termijn voor de voorbereiding en de uiteindelijke uitvoering ervan spoedig verplichtingen aan te gaan en daarmee regelingen zo snel mogelijk operationeel te krijgen. Ook voor de extra middelen voor het vierde steunpakket voor cultuur geldt dat op korte termijn zal worden gestart met de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen. Hierover bent u geïnformeerd per brief van eind mei 2021 «Het steun- en herstelpakket in het derde kwartaal van 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 3...., nr....). Voor wat betreft het scholenprogramma vindt het kabinet het belangrijk dat de 101 scholen zo spoedig mogelijk aardbevingsbestendig en toekomstbestendig worden gemaakt. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

I.K. van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voorgezet Onderwijs en Media,

A.Slob

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

In deze Eerste Supplettoire Begroting van OCW zijn de effecten van besluiten van het Kabinet over de Voorjaarsnota verwerkt. Deze supplettoire wet moet dan ook in samenhang worden gezien met de Voorjaarsnota. Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op (beleids)artikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2021.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media is verantwoordelijk voor Artikel 1 (Primair onderwijs), Artikel 3 (Voortgezet onderwijs), Artikel 9 (Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid) en Artikel 15 (Media). De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is verantwoordelijk voor de overige artikelen. De verdeling van de beleidsterreinen is vastgelegd in de portefeuilleverdeling van [Kabinet Rutte III](#).

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een algemeen deel en een artikelsgewijs deel. Het algemeen deel bevat een overzicht van alle corona gerelateerde uitgaven in 2021. Ook bevat dit deel de belangrijkste supplettoire mutaties op de OCW-begroting (paragraaf 2.1). Vervolgens wordt per beleidsartikel een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting (paragraaf 2.2). Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting in € miljoen)	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

De toelichtingen op de uitgaven gelden ook voor de verplichtingen. Alleen indien er sprake is van een groot verschil van de verplichtingenmutaties ten opzichte van de uitgavenmutaties, wordt dit verschil apart toegelicht. Deze verschillen ontstaan bijvoorbeeld doordat er verplichtingen zijn aangegaan die niet tot een uitgavenmutatie leiden (zoals het aangaan van garantieverplichtingen in het kader van schatkistbankieren) of door regelingen waarvoor de verplichtingen dit jaar worden aangegaan terwijl de uitgaven pas volgend jaar (of in de jaren daarna) plaatsvinden.

Overzicht Coronamaatregelen

Ook in het jaar 2021 heeft het kabinet weer diverse (nood)maatregelen genomen om de coronacrisis het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht van de spoedeisende maatregelen waarvoor generaal middelen beschikbaar zijn gesteld via Incidentele Supplettoire Begrotingen en via deze Eerste Supplettoire Begroting in 2021 op de begroting van OCW.

Tabel 1 Extracomptabele tabel overzicht Coronamaatregelen (bedragen x € 1.000)

Art.	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2021	Bedrag uitgaven 2021	Bedrag ontvangsten 2021	Relevante Kamerstukken
1	Aanpak van de jeugdwerkloosheid voor leerlingen in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs	250	250		(Kamerstukken II 2020/21, 35682 , nr 2)

Art.	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2021	Bedrag uitgaven 2021	Bedrag ontvangsten 2021	Relevante Kamerstukken
3	Aanpak van de jeugdwerkloosheid voor leerlingen in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs	250	250		(Kamerstukken II 2020/21, 35682 , nr 2)
6, 7	Coronabaten in het hoger onderwijs	20.000	20.000		(Kamerstukken II 2020/21, 35682 , nr 2)
11	Compensatie afloop SF-recht	3.970	3.970		(Kamerstukken II 2020/21, 35682 , nr 2)
1	Extra apparaten voor onderwijs op afstand po en vo	20.500	20.500	5.500	(Kamerstukken II 2020/21, 35696 , nr 1)
3	Sneltesten in het vo	98.550	98.550		(Kamerstukken II 2020/21, 35716 , nr 2)
4	Sneltesten in het mbo	3.000	3.000		(Kamerstukken II 2020/21, 35716 , nr 2)
6, 7	Sneltesten in het ho	6.000	6.000		(Kamerstukken II 2020/21, 35716 , nr 2)
15	Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening	5.491	5.491		(Kamerstukken II 2020/21, 35716 , nr 2)
14	Extra steun voor de culturele en creatieve sector	24.000	24.000		(Kamerstukken II 2020/21, 35735 , nr 2)
3	Examens vo	47.300	47.300		(Kamerstukken II 2020/21, 35739 , nr 2)
1	NPO maatregel primair onderwijs	954.670	954.670		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
3	NPO maatregel voortgezet onderwijs	781.639	781.639		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
4	NPO maatregel beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	372.684	342.684		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
6, 7	NPO maatregel hoger onderwijs	1.489.258	934.258		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
9	NPO maatregel arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	500	500		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
13	NPO maatregel lesgeld	0	0	- 75.000	(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
16	NPO maatregel onderzoek en wetenschapsbeleid	3.742	3.742		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
95	NPO maatregelen apparaat kerndepartement	917	917		(Kamerstukken II 2020/21, 35570 , nr 185)
14	Opschalen initiatieven voor kunst en cultuur voor kwetsbare groepen	10.000	10.000		(Kamerstukken II 2020/21, 35776 , nr 2)
1	Sneltesten po	31.400	31.400		(Kamerstukken II 2020/21, 35739 , nr 2), (Kamerstukken II 2020/21, 35806 , nr 2)
4	Zelftesten voor studenten en docenten in het mbo	23.200	23.200		(Kamerstukken II 2020/21, 35806 , nr 2)
6, 7	Zelftesten voor studenten en docenten in het ho	48.300	48.300		(Kamerstukken II 2020/21, 35806 , nr 2)
95	Extra interne capaciteit	750	750		(Kamerstukken II 2020/21, 35806 , nr 2)
14	Vierde steunpakket cultuur	70.000	70.000		(Kamerstukken II 2020/21, 3....., nr ..)

1. Aanpak jeugdwerkloosheid (€ 0,5 miljoen)

De middelen, twee keer € 0,25 miljoen, voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid op Artikel 1 (Primair onderwijs) en Artikel 3 (Voortgezet onderwijs) voor leerlingen in het praktijkonderwijs en in het voortgezet speciaal onderwijs worden toegevoegd aan de OCW-begroting van 2021. Dit bedrag is nog afkomstig uit 2020.

2. Coronabaten in het hoger onderwijs (€ 20,0 miljoen)

Het kabinet trekt € 20,0 miljoen uit om het hoger onderwijs met 1.200 fte tijdelijke coronabaten te ondersteunen. Voor hogescholen en universiteiten is de werkdruk aanzienlijk. Instellingen moeten onderwijs verzorgen dat deels op de instelling en deels op afstand plaats vindt. Dit leidt in de praktijk tot het vaker aanbieden van dezelfde les en veel lessen op afstand. Om die reden is er soms behoefte aan extra ondersteuning.

3. Compensatie afloop SF-recht (€ 3,97 miljoen)

De middelen, € 3,97 miljoen, voor de kosten die gemaakt worden om studenten te compenseren op Artikel 11 (Studiefinanciering) worden toegevoegd aan de OCW-begroting van 2021. Dit bedrag is nog afkomstig uit 2020 en is bedoeld voor studenten van wie het recht op de basisbeurs en/of aanvullende beurs afliep in de maanden juli, augustus en september.

4. Extra apparaten voor onderwijs op afstand po en vo (€ 20,5 miljoen)

In verband met de afgekondigde schoolsluitingen is de behoefte van schoolbesturen aan apparaten fors gestegen. Het kabinet stelt hiertoe aanvullend € 15,0 miljoen beschikbaar. Hiermee kan SIVON de nodige apparaten inkopen voor leerlingen die daar thuis niet over beschikken

- en deze vanaf begin januari via schoolbesturen beschikbaar stellen. Scholen betalen een eigen bijdrage van 25%. Om het SIVON in de gelegenheid te stellen de apparaten aan te schaffen, zal er aan hen € 20,5 miljoen beschikbaar worden gesteld, waarbij de terugbetaling aan OCW middels een desaldering verwerkt wordt op Artikel 1.
5. **Sneltesten en pilots po, vo, mbo en ho (€ 211,2 miljoen)**
Met de inzet van sneltesten in het onderwijs kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de continuering van (fysiek) onderwijs, wat van belang is om onderwijsachterstanden te voorkomen, voor psychisch welbevinden van leerlingen en studenten, en voor arbeidsparticipatie van ouders. Hiervoor wordt een opdracht verleend aan (een) private partij(en) voor testafname. De kosten voor de landelijke uitrol in het po bedragen tot aan de zomervakantie € 31,4 miljoen, in het vo € 98,6 miljoen, in het mbo € 26,2 miljoen en in het ho € 54,3 miljoen.
  6. **Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening (€ 5,5 miljoen)**
De middelen, € 5,5 miljoen, voor het Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening worden toegevoegd aan de OCW-begroting van 2021. Dit bedrag is nog afkomstig uit 2020.
  7. **Extra steun voor de culturele en creatieve sector (€ 24,0 miljoen)**
De culturele en creatieve sector is sinds 15 december in zijn geheel gesloten in een periode die normaal gesproken veel bezoekers trekt. In bepaalde sectoren zijn investeringen gedaan die nu niet of nauwelijks kunnen worden terugverdiend en waar de huidige steunpakketten onvoldoende soelaas bieden. Om die reden heeft het kabinet, aanvullend op de eerdere generieke steunmaatregelen voor cultuur (€ 882,0 miljoen) € 15,0 miljoen gereserveerd voor de culturele en creatieve sector. Vanwege de verlenging van de lockdown is daarnaast nog eens € 9,0 miljoen beschikbaar gesteld voor de makers in de culturele sector.
  8. **Examens vo (€ 47,3 miljoen)**
Er zijn zorgvuldig afgewogen maatregelen nodig omtrent het centraal eindexamen, om zo het eindexamen te organiseren in tijden van corona en leerlingen meer voorbereidingstijd te geven. Leerlingen kunnen in 2021 hun examens spreiden over twee volledige tijdvakken en een extra centraal examen herkansen. Ook de herinvoering van de anderhalve meterregel in het voortgezet onderwijs heeft effect op de maatregelen rondom de eindexamens. Bovengenoemde maatregelen hebben financiële consequenties. De uitvoering van dit besluit vraagt om een extra inspanning van scholen. Het Kabinet stelt € 35,0 miljoen beschikbaar. Ook leidt dit besluit tot extra uitvoeringskosten voor de examenketen van € 12,0 miljoen.
  9. **Nationaal Programma Onderwijs (€ 3.018,4 miljoen)**
Van het Nationaal Programma Onderwijs is middels de Zesde Incidentele Suppletioire Begroting reeds € 2,2 miljard van de ruim € 8,5 miljard overgeheveld naar de OCW-Begroting. Hierover bent u in de Kamerbrief over «[Nationaal Programma Onderwijs: steunprogramma voor herstel en perspectief](#)» (Kamerstukken II 2020/21, [35570, nr 185](#)) van 17 februari 2021 geïnformeerd. Via deze Eerste Suppletioire Begroting wordt € 5,6 miljard overgeboekt naar de OCW-begroting. De opsomming van de middelen per maatregel is vermeld in Tabel 3. De overige middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs van € 702,3 miljoen zijn gereserveerd op de Aanvullende Post en worden in het voorjaar van 2022 budgettair verwerkt. Hierover wordt u middels een brief geïnformeerd.
  10. **Opschalen initiatieven voor kunst en cultuur voor kwetsbare groepen (€ 10,0 miljoen)**

Er wordt € 10,0 miljoen geïnvesteerd in het opschalen van initiatieven voor kunst en cultuur voor kwetsbare groepen. Het Fonds voor Cultuurparticipatie kan hiermee culturele activiteiten organiseren die bij uitstek mensen steunen die door corona in eenzaamheid, gebrek aan zingeving of depressiviteit zijn geraakt. Hiervoor wordt het bestaande programma «Samen Cultuur Maken» uitgebreid.

11. Vierde steunpakket cultuur (€ 70,0 miljoen)

Naar verwachting heeft de culturele en creatieve sector ook in het derde kwartaal van 2021 nog te maken met de (gevolgen van de) beperkende maatregelen. Dit heeft negatieve gevolgen voor het vermogen van de sector om omzet te genereren. Daarom wordt voor de culturele en creatieve sector verlenging van de specifieke steunmaatregelen in het derde kwartaal, in afgebouwde vorm, voorgesteld voor € 70,0 miljoen.

2 Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletore mutaties ten opzichte van de stand begroting 2021 voor het jaar 2021 weergegeven.

Deze mutaties worden hieronder nader toegelicht.

Tabel 2 Belangrijkste suppletore uitgavenmutaties 2021 (Eerste suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnr.	Uitgaven 2021	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021		46.223.313	1.533.457
Belangrijkste suppletore mutaties			
1 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	diverse	1.544.451	
2 Vierde steunpakket cultuur	14	70.000	
3 Ontvangen relevante loon- en prijsbijstelling	alle	877.348	
4 Saldo mee- en tegenvallers	diverse	- 3.482	10.400
5 Saldo in- en extensiveringen	diverse	0	
6 Kasschuiven	diverse	- 33.340	
7 Maatregelen kabinetsreactie POK	14, 95	12.300	
8 Niet-kaderrelevante mutaties	11	- 3.166	
9 Desalderingen	14, 15	22.114	22.114
10 Overige mutaties	diverse	44.414	
Stand 1e suppletore begroting 2021	Totaal	48.753.952	1.565.971

Toelichting

1. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In de Kamerbrief over «[Nationaal Programma Onderwijs: steunprogramma voor herstel en perspectief](#)» (Kamerstukken II 2020/21, [35570](#), nr 185) van 17 februari 2021 is gemeld dat er de komende twee en een half jaar voor € 8,5 miljard wordt geïnvesteerd in het gehele onderwijs. Via de zesde Incidentele Suppletore Begroting (ISB) werd reeds € 2,2 miljard incidenteel aan de OCW-begroting toegevoegd. De overige € 6,3 miljard is toen op de Aanvullende post van Financiën gezet. Via deze eerste Suppletore Begroting wordt € 5,6 miljard overgeboekt naar de OCW-begroting. Hierover bent u geïnformeerd in de Kamerbrief over «[Nadere uitwerking Nationaal Programma Onderwijs](#)» (Kamerstukken II 2020/21, ..., nr ...) van 21 mei 2021. In tabel 3 staat een opsomming van de middelen per maatregel. Hierover staat meer toegelicht in de artikelen. Hierin zijn tevens middelen opgenomen voor DUO voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs.

In eerdere ISB's zijn ook reeds de mutaties die volgen uit de tegenvallers op de Referentieraming en op de Studiefinancieringsraming geboekt. Bij de besluitvorming over het NPO is besloten deze generaal te dekken.

Tabel 3 Nationaal Programma Onderwijs (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
po/vo	1.241.451	2.465.465	892.623		
Intensiveringen voor scholen	856.458	1.712.916	539.569		
Intensiveringen voor gemeenten	71.865	160.541	75.459		
Specifieke doelgroepen (overgang po/vo; nieuwkomers; CN, VSO/PRO)	131.310	175.742	48.282		

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Ondersteuning onderwijspersoneel	144.446	366.773	207.328		
Organisatie, onderzoek, monitoring en uitvoering	37.372	49.493	21.985		
mbo/ho	303.000	723.333			
Vertraging onderzoek	81.000	81.000			
Lerarenopleiding	38.000	38.000			
Corona enveloppe	173.000	333.333			
Stages en praktijkleren	6.000	71.000			
Aanpak jeugdwerkloosheid		51.000			
Onderzoek, monitoring en uitvoering	5.000	16.000			
Studenten financieel ondersteunen		133.000			
Totaal	1.544.451	3.188.798	892.623	0	0

2. Vierde steunpakket cultuur

Naar verwachting heeft de culturele en creatieve sector ook in het derde kwartaal van 2021 nog te maken met de (gevolgen van de) beperkende maatregelen. Dit heeft negatieve gevolgen voor het vermogen van de sector om omzet te genereren. Daarom wordt voor de culturele en creatieve sector verlenging van de specifieke steunmaatregelen in het derde kwartaal, in afgebouwde vorm, voorgesteld. Hiermee wordt beoogd de culturele infrastructuur overeind te houden en banen te behouden. Onder andere door culturele en creatieve zelfstandigen te ondersteunen in een sector die onvoldoende goed door generieke regelingen bereikt wordt. In het derde kwartaal wordt € 45,0 miljoen vrijgemaakt voor BIS- en erfgoedwetinstellingen en € 25,0 miljoen voor een verlenging van de directe steun aan makers. In het vierde steunpakket wordt de onderuitputting op de regeling Opengestelde Monumenten-Lening van het tweede steunpakket à € 25,8 miljoen opnieuw ingezet in het derde kwartaal. Hierover bent u geïnformeerd in de Kamerbrief over «Het steun- en herstellepakket in het derde kwartaal van 2021» (Kamerstukken II 2020/21, ..., nr ...) van eind mei 2021.

3. Ontvangen relevante loon- en prijsbijstelling

Het Kabinet besluit dit jaar alle loon- en prijsontwikkeling (lpo) uit te keren over de departementale begrotingen, ter compensatie van stijgende lonen en prijzen. In Tabel 4 is de verdeling van de lpo over de artikelen te zien. De relevante lpo-tranche 2021 die OCW uitkeert bedraagt in 2021 € 877,3 miljoen.

Tabel 4 Uitgekeerde relevante loon- en prijsontwikkeling tranche 2021 (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
1	Primair onderwijs	275.795	273.975	272.010	271.448	271.232
3	Voortgezet onderwijs	202.787	201.624	201.479	201.419	200.610
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	108.844	102.393	111.558	106.117	105.890
6	Hoger beroepsonderwijs	83.149	84.186	84.076	84.603	85.182
7	Wetenschappelijk onderwijs	119.830	121.809	123.023	124.379	125.392
8	Internationaal beleid	240	226	226	226	226
9	Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	3.752	3.912	3.845	3.911	3.911
11	Studiefinanciering	10.941	27.991	28.530	29.041	29.551
12	Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	1.350	1.324	1.292	1.272	1.258
13	Lesgelden	281	285	286	292	292
14	Cultuur	22.674	21.888	22.064	22.013	21.917
15	Media	16.344	16.655	16.739	16.820	17.067

Artikel	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid	24.862	24.742	24.693	24.680	24.675
25	Emancipatie	293	303	329	330	346
91	Nog onverdeeld	0	0	0	0	0
95	Apparaat Kerndepartement	6.206	6.103	6.109	6.038	6.032
	Totaal	877.348	887.416	896.259	892.589	893.581

4. Saldo mee- en tegenvallers

Het saldo aan mee- en tegenvallers binnen de OCW-begroting is € 13,9 miljoen. Op de ontvangsten van het gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid is de grootste meevaller ingeboekt van € 12,9 miljoen. Het betreft ontvangsten die voor 2020 ingeboekt waren, maar pas in 2021 tot realisatie bleken te komen. Dit werd reeds bij veegbrief aangekondigd. De hoogste tegenvaller bedroeg € 4,3 miljoen op de wisselkoers van CERN (Europese Raad voor Kernonderzoek).

Het saldo van de mee- en tegenvallers betreft € 13,9 miljoen en wordt ingezet voor intertemporele compensatie. Zie hierover meer in punt 4.

5. Saldo in- en extensiveringen

De in- en extensiveringen op de OCW-begroting zijn per saldo 0. Er zijn meerdere kleine technische in- en extensiveringen uitgevoerd. De grootste beleidsmatige intensivering betreft het latere deel van maatregelen in het NPO op het terrein van studiefinanciering. Dit betreft twee maatregelen:

1. De eerste maatregel is voor studenten die uit het recht op basisbeurs (mbo) en/of aanvullende beurs (mbo en hoger onderwijs) lopen in de studie jaren 2021/2022 en 2022/2023. Zij hebben recht op compensatie en daarom zal de bestaande tegemoetkomingsregeling worden verlengd.
2. De tweede maatregel heeft betrekking op het studentenreisproduct. Alle studenten hebben hier weinig gebruik van kunnen maken gezien het verloop van de corona-crisis. Daarom krijgen alle ho-studenten die in de periode maart tot en met december 2020 een opleiding volgden aan een hogeschool of universiteit én op dat moment minimaal een maand recht hadden op een studentenreisproduct, lening of aanvullende beurs, er in totaal twaalf maanden reisrecht bij.

Van deze twee maatregelen worden de kosten voor 2021 en 2022 grotendeels generaal gecompenseerd. De kosten van 2023 tot en met 2027 worden specifiek gedekt op de OCW-begroting. Hiervoor worden diverse middelen ingezet, zie tabel 5: een groot deel van de eindejaarsmarge, het saldo van de mee- en tegenvallers en een lumpsum korting in de mbo en ho sectoren van € 3,8 miljoen in 2023 tot € 40,0 miljoen in 2024 en 2025. Deze lumpsum korting loopt tot en met 2027 en is in 2026 € 40,0 miljoen en in dat laatste jaar € 25,0 miljoen. Cumulatief is dit een extensivering van circa € 150 miljoen. Een volgend kabinet kan deze dekking desgewenst heroverwegen.

Tabel 5 Dekking intensiveringen NPO studiefinancieringsmaatregelen (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
11	Intensiveringen NPO studiefinanciering		16.500	92.000	40.000	40.000
diverse	Extensivering inzet EJM		- 16.500	- 74.351		
diverse	Extensivering inzet meevallers			- 13.882		
4	Extensivering lumpsum mbo			- 1.000	- 6.000	- 6.000
6	Extensivering lumpsum hbo			- 1.083	- 13.310	- 13.310
7	Extensivering lumpsum wo			- 1.684	- 20.690	- 20.690

Artikel	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
	Totaal	0	0	0	0	0

6. Kasschuiven

Op de begroting worden diverse meerjarige kasschuiven doorgevoerd, om de budgetten in overeenstemming te brengen met het verwachte bestedingsritme.

7. Maatregelen kabinetsreactie Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)

Het rapport van de POK constateert problemen bij de informatiehuishouding en informatievoorziening binnen de Rijksoverheid. Rijksbreed wil de overheid de achterstand in onze informatiehuishouding sneller gaan inhalen en gaan verbeteren. Het kabinet heeft structureel € 0,8 miljard gereserveerd op de AP voor de maatregelen die in de kabinetsreactie op het POK rapport zijn aangekondigd. Onderdeel van deze maatregelen is een uitbreiding van het takenpakket van het Nationaal Archief (NA) en de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IOE). Daarnaast zijn er algemene maatregelen aangekondigd om de informatievoorziening en dienstverlening van het Rijk te verbeteren, die ook voor OCW gevolgen hebben. Bij voorjaarsnota is besloten om incidenteel budget op de OCW-begroting te verwerken voor deze maatregelen. Over de verwerking van de structurele gevolgen van deze maatregelen wordt u later nader geïnformeerd. De toevoeging van deze middelen voor uitvoering van de maatregelen uit de kabinetsreactie op het POK Rapport betreft in 2021:

- € 1,8 miljoen voor de opstartfase van implementatie van de aangekondigde maatregelen door OCW,
- € 6,5 miljoen voor nieuwe taken bij de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed,
- € 3,5 miljoen voor het Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI),
- € 0,5 miljoen voor het Nationaal Archief.

8. Niet-kaderrelevante mutaties

De niet-kaderrelevante mutaties hebben betrekking op de studiefinanciering. Het betreft hier enerzijds een bijstelling van € 55,0 miljoen naar beneden vanwege de maatregel uit het NPO halvering van het collegegeld. Daarnaast wordt er ook € 51,8 miljoen toegevoegd wegens lpo uitkering op de niet-kaderrelevante budgetten onder deze post.

9. Desalderingen

Dit betreft desalderingen van uitgaven en ontvangsten. De grootste desaldering binnen dit bedrag betreft het afkomen van het Eigen Vermogen op de balans van het Nationaal Archief (NA) voor € 10,8 miljoen. Dit betreft een technische boeking. Om te voldoen aan de Rijksbegrotingsvoorschriften mogen middelen voor langlopende projecten niet op de balans van het NA blijven staan maar moeten terug naar OCW. Via een desaldering zijn deze middelen toegevoegd aan het budget van het NA. Daarnaast komt het eigen vermogen van het NA boven de toegestane grens uit van een maximumvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet (€ 2 miljoen). Het surplus aan eigen vermogen van 2020 is teruggestort aan OCW en via een desaldering toegevoegd aan het budget van het NA om daar in te zetten voor tegenvallers.

10. Overige mutaties

Dit saldo bestaat uit verschillende mutaties:

- Overboekingen met andere departementen, waaronder een overboeking van € 0,9 miljoen met het Ministerie van Algemene Zaken voor de restauratie van de koninklijke grafkelder van de Nieuwe Kerk in Delft. Tevens is hiervoor € 0,7 miljoen generaal bijgeboekt op de OCW-begroting.
- In dit saldo zit ook een overboeking van de Aanvullende Post voor € 0,2 miljoen voor de kwartiermakers Zeeland.
- Een overboeking van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van € 1,0 miljoen voor het COVID-19 project skills en scholingsmogelijkheden.
- Technische mutaties en interne overboekingen vallen onder dit saldo.
- De eindejaarsmarge betreft het deel van de OCW-begroting dat in 2020 per saldo niet tot besteding is gekomen en bedraagt € 149,7 miljoen. Dit bedrag wordt in 2021 weer toegevoegd aan de begroting. Hiervan wordt € 33,4 miljoen ingezet voor overlopende verplichtingen die in 2020 waren gepland maar pas in 2021 tot betaling komen. Het resterende bedrag van € 116,2 miljoen wordt ingezet ter dekking van de tegenvallers op de OCW-begroting. In tabel 6 is uitgesplitst zichtbaar waar het resterende bedrag voor wordt ingezet. Het grootste deel gaat naar de NPO studiefinancieringsmaatregelen.

Tabel 6 Inzet eindejaarsmarge (Bedragen x € 1000)

Artikel	Omschrijving	2021
11	Intensiveringen NPO studiefinanciering	90.851
diverse	Overlopende verplichtingen	33.445
16	Tegenvaller wisselkoers CERN en tegenvaller bijdrage ESO	10.538
25	Financiële tegemoetkoming n.a.v. transgenderwet	8.500
95	Apparaatskosten	4.037
15	Lokale journalistiek	1.700
14	Opgraving botten Johan van Oldenbarnevelt	600
	Saldo eindejaarsmarge	149.671

3 De beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1. Primair onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art.1 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	12.172.752	413.998	12.586.750	2.352.872	14.939.622	397.409	316.250	265.466	273.870
waarvan garantieverplichtingen									
waarvan overig	12.172.752	413.998	12.586.750						
Totale uitgaven	12.142.752	413.998	12.556.750	963.909	13.520.659	1.374.906	463.222	263.019	277.478
waarvan juridisch verplicht (%)	99,89%								
Bekostiging	11.469.479	15.515	11.484.994	896.543	12.381.537	1.249.998	381.976	253.647	253.611
Bekostiging po-instellingen	11.090.420	85.848	11.176.268	272.260	11.448.528	343.082	311.219	245.805	245.764
Bekostiging Caribisch Nederland	19.991		19.991	2.280	22.271	3.147	- 375	- 374	- 369
Prestatiebox	306.416	- 127.700	178.716	18.493	197.209	7.107	7.107	7.191	7.191
Aanvullende bekostiging	22.652	57.367	80.019	- 4.783	75.236	329	329	329	329
Aanpak lerarentekort G5	30.000		30.000	696	30.696	696	696	696	696
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	0	0	0	607.597	607.597	895.637	63.000	0	0
Subsidies (regelingen)	95.036	354.533	449.569	2.767	452.336	2.236	1.441	628	1.490
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.200		23.200	523	23.723	524	524	524	524
Nederlands onderwijs buitenland	12.600		12.600	719	13.319	719	719	719	719
Humanistisch vormend en godsdiensonderwijs	13.130		13.130	749	13.879	778	806	835	835
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0	126.700	126.700	0	126.700	0	0	0	0
Extra hulp voor de klas	0	204.000	204.000	0	204.000	0	0	0	0
Overige subsidies	46.106	23.833	69.939	776	70.715	215	- 608	- 1.450	- 588
Opdrachten	11.010	43.950	54.960	1.709	56.669	16.618	11.777	- 1.080	- 7
Opdrachten	11.010	12.550	23.560	1.709	25.269	16.618	11.777	- 1.080	- 7
Sneltesten	0	31.400	31.400	0	31.400	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	30.895	0	30.895	6.652	37.547	1.728	1.179	1.195	1.195
Dienst Uitvoering Onderwijs	30.895		30.895	6.652	37.547	1.728	1.179	1.195	1.195
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	7.731	0	7.731	- 359	7.372	- 359	- 359	- 359	- 359
Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	5.228		5.228	- 414	4.814	- 414	- 414	- 414	- 414
UWV	2.503		2.503	55	2.558	55	55	55	55
Bijdrage aan medeoverheden	528.601	0	528.601	56.597	585.198	111.132	66.378	8.311	20.871
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	508.909		508.909	11.543	520.452	11.575	11.588	11.594	11.594
Caribisch Nederland	19.692		19.692	- 1.784	17.908	- 1.373	5.760	- 6.283	6.277
Scholenprogramma Groningen	0		0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Nationaal Programma Onderwijs	0		0	43.838	43.838	97.930	46.030	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0	0	0	- 6.447	830	677	677
Brede scholen	0		0	0	0	0	677	677	677
BES(t)4kids	0		0	0	0	- 6.447	153	0	0
Ontvangsten	10.461	5.500	15.961	12.900	28.861	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 2,4 miljard verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 ten behoeve van het bestrijdingsjaar 2022 die in het najaar van 2021 al wordt verplicht. Ook wordt een groot deel van de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs voor schooljaar 2021/2022 al volledig in 2021 verplicht.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget wordt per saldo met € 896,5 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- aanvullende bekostiging voor de ondersteuning aan scholen voor de inzet van gekozen interventies en een toelage voor leraren op scholen met extra uitdagingen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs 2021: € 607,6 miljoen;
- verhoging van de nieuwkomersbekostiging in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs: € 14,5 miljoen;
- inhalen van opgelopen vertragingen van VSO-leerlingen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs: € 7,4 miljoen;
- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021: € 260,6 miljoen (zie het algemene deel);
- een in de veegbrief aangekondigde overlopende verplichting van € 11,4 miljoen vanuit 2020 naar 2021 inzake de Prestatiebox.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget wordt per saldo met € 56,6 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- specifieke uitkering aan gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs: € 43,8 miljoen;
- de doorverdeling van de loonbijstelling tranche 2021: € 11,5 miljoen (zie het algemene deel);
- de bijdrage van OCW aan het scholenprogramma Groningen: € 3,0 miljoen (zie toelichting hieronder).

Toelichting bijdrage OCW aan scholenprogramma Groningen

In 2016 is tussen OCW, Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en de betrokken schoolbesturen en gemeenten afgesproken dat in het Groningse aardbevingsgebied 101 scholen aardbevingsbestendig en toekomstbestendig worden gemaakt.

Aan het scholenprogramma dragen, naast de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) (€ 172,5 miljoen), de gemeenten en schoolbesturen (€ 44,5 miljoen), het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (€ 23,5 miljoen) en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (€ 50,0 miljoen; waarvan € 3,0 miljoen per jaar tot en met 2034) bij.

Tot en met 2020 werden de middelen van OCW via een Decentralisatie uitkering (DU) ter beschikking gesteld aan de betreffende gemeenten. De bestuurlijke afspraken in het ondertekende convenant uit 2017 perken de bestedings- en beleidsvrijheid van de ontvangende gemeenten in, wat indruist tegen het idee van een DU. De middelen zijn bij Voorjaarsnota teruggeboekt naar de OCW-begroting en worden vanaf dat moment met

terugwerkende kracht als een specifieke uitkering overgemaakt naar de vier gemeenten ten behoeve van de nieuwbouw of versterking en verduurzaming van schoolgebouwen in het aardbevingsgebied.

Hieronder is een overzicht opgenomen waarin, conform artikel 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingenwet, de maximaal te ontvangen bedragen per gemeente zijn opgenomen. Voor de bijdrage aan de gemeenten voor het kalenderjaar 2021 zal dit als wettelijke grondslag gelden op basis van artikel 4.23, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Specifieke uitkering scholenprogramma (bedragen in euro's)

Gemeente	Bedrag per jaar
Het Hogeland	417.520
Groningen	134.834
Midden-Groningen	896.924
Eemsdelta	1.550.722
Totaal	3.000.000

Ontvangsten

Het budget wordt per saldo met € 12,9 miljoen verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door de in de veegbrief aangekondigde verschuiving van de GOAB-ontvangsten. Deze oorspronkelijk in 2020 verwachte ontvangsten, zullen in 2021 materialiseren.

3.2 Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 (Eerste suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (4)	Stand 1e suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	8.906.351	371.467	9.277.818	1.737.517	11.015.335	301.698	207.981	199.261	195.093
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen				32.161	32.161	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overig	8.906.351	371.467	9.277.818	1.705.356	10.983.174	301.698	207.981	199.261	195.093
Totale uitgaven	8.970.169	371.467	9.341.636	755.871	10.097.507	968.635	290.486	200.069	199.413
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	99,2%				99,9%				
Bekostiging	8.772.676	33.217	8.805.893	619.663	9.425.556	842.281	243.255	196.419	195.611
Bekostiging vo-instellingen	8.399.167	259.517	8.658.684	214.657	8.873.341	244.724	188.546	188.764	188.061
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	17.648		17.648	409	18.057	409	409	409	409
Bekostiging Caribisch Nederland	17.487	300	17.787	274	18.061	625	- 605	- 602	- 602
Prestatiebox	333.834	- 333.834	0	7.743	7.743	7.743	7.743	7.743	7.743
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	0	107.234	107.234	0	107.234	0	0	0	0
Aanvullende regelingen leerlingendaling ¹	4.540		4.540	105	4.645	105	105	105	0
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	0	0	0	396.475	396.475	588.675	47.057	0	0
Subsidies (regelingen)	91.664	215.300	306.964	78.355	385.319	19.780	- 403	- 405	- 338
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.240	300	19.540	426	19.966	426	426	348	348
Pilots lente- en zomerscholen vo	0	9.000	9.000	0	9.000	0	0	0	0

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Nieuwe leerweg	12.000		12.000	- 2.737	9.263	- 175	- 75	0	0
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0	94.000	94.000	0	94.000	0	0	0	0
Extra hulp voor de klas		112.000	112.000	0	112.000	0	0	0	0
Overige subsidies	60.424		60.424	80.666	141.090	19.529	- 754	- 753	- 686
Opdrachten	7.095	110.950	118.045	17.116	135.161	38.964	13.893	- 284	- 193
Opdrachten	7.095	12.400	19.495	17.116	36.611	38.964	13.893	- 284	- 193
Sneltesten		98.550	98.550	0	98.550	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	54.096	10.500	64.596	2.188	66.784	2.200	1.655	1.682	1.676
Dienst Uitvoering Onderwijs	54.096	10.500	64.596	2.188	66.784	2.200	1.655	1.682	1.676
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	44.358	1.500	45.858	10.516	56.374	2.793	2.651	2.651	2.651
College voor Toetsen en Examens	4.380	300	4.680	7.631	12.311	98	98	98	98
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	39.978	1.200	41.178	2.885	44.063	2.695	2.553	2.553	2.553
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	28.027	28.027	62.611	29.429	0	0
Nationaal Programma Onderwijs	0	0	0	28.027	28.027	62.611	29.429	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	280		280	6	286	6	6	6	6
GRAZ (ECML) en PISA	280		280	6	286	6	6	6	6
Ontvangsten	7.391		7.391	0	7.391	0	0	0	0

1 Dit budget is in 2020 ook beschikbaar en maakt onderdeel uit van de regel: «bekostiging vo-instellingen»

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 1,7 miljard verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt veroorzaakt door de meerjarige verplichtingen voor het Nationaal Programma Onderwijs, die dit jaar worden verplicht. Daarnaast wordt de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 ten behoeve van het bekostigingsjaar 2022 in het najaar van 2021 al verplicht.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget wordt per saldo met € 619,7 miljoen verhoogd. Dit is grotendeels het gevolg van een intensivering van € 396,5 miljoen voor scholen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Daarnaast is de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 € 198,5 miljoen (zie het algemene deel) een verklaring voor het verhoogde budget.

Subsidies

Het budget wordt per saldo met € 78,4 miljoen verhoogd. Dit is grotendeels het gevolg van een intensivering van € 81,0 miljoen voor een subsidieregeling voor brede- en dakpanbrugklassen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

Opdrachten

Het budget wordt per saldo met € 17,1 miljoen verhoogd. Dit is grotendeels het gevolg van een intensivering voor monitoring van het Nationaal Programma Onderwijs van € 10,4 miljoen en uitvoeringskosten voor met name DUO van het Nationaal Programma Onderwijs van € 9,5 miljoen.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Het budget wordt per saldo met € 10,5 miljoen verhoogd. Dit is grotendeels het gevolg van een overboeking van Artikel 4 (mbo) naar Artikel 3 van € 7,0 miljoen ten behoeve van het werkprogramma van het CvTE in 2021. Daarnaast is € 1,7 miljoen overgeboekt voor cito, vanwege een kostenstijging.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget wordt per saldo met € 28,0 miljoen verhoogd. Dit is het gevolg van een specifieke uitkering aan gemeenten van € 28,0 miljoen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

3.3 Beleidsartikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	4.753.179	491.230	5.244.409	420.369	5.664.778	327.243	106.804	178.001	299.846
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen				- 5.171	- 5.171				
<i>waarvan</i> overig	4.753.179	491.230	5.244.409	425.540	5.669.949	327.243	106.804	178.001	299.846
Totale uitgaven	4.838.265	371.809	5.210.074	147.785	5.357.859	420.405	104.869	106.922	95.977
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	99,7%				99,8%				
Bekostiging	4.347.628	115.800	4.463.428	149.320	4.612.748	273.637	101.159	90.092	85.501
Bekostiging mbo-instellingen	3.700.096	104.000	3.804.096	143.121	3.947.217	252.147	81.929	75.752	75.563
Bekostiging Caribisch Nederland	8.463	1.300	9.763	279	10.042	518	156	- 350	- 350
Bekostiging vavo	67.365	0	67.365	2.018	69.383	2.518	1.518	1.518	1.518
Kwaliteitsafspraken investeringsbudget	247.215	0	247.215	- 1	247.214	5.570	7.939	7.939	7.939
Kwaliteitsafspraken resultaatafhankelijk budget	206.011	0	206.011	4.641	210.652	0	7.030	2.388	2.388
Regionaal Investeringsfonds	22.425	0	22.425	- 1.898	20.527	- 276	1.427	976	- 3.426
Salarismix Randstadregio's	51.503	0	51.503	1.161	52.664	1.161	1.161	1.161	1.161
Regionaal Programma	30.550	0	30.550	- 1	30.549	- 1	- 1	708	708
Begeleidingsgesprekken jeugdwerkloosheid	14.000	10.500	24.500	0	24.500	12.000	0	0	0
Tegemoetkoming schoolkosten MBO	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gelijke kansen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	272.024	232.709	504.733	- 1.795	502.938	81.511	- 1.748	11.936	5.626
Praktijkleren	217.200	76.809	294.009	11.820	305.829	83.158	- 695	9.438	4.369
Leven lang ontwikkelen	10.590	0	10.590	- 3.474	7.116	- 1.031	- 634	- 236	- 507
Actieplan Laaggeletterdheid/Tel mee met Taal	21.360	0	21.360	- 23	21.337	333	331	317	268
Loopbaanoriëntatie	2.275	0	2.275	- 299	1.976	284	279	29	29
Vakwedstrijden mbo	4.100	0	4.100	91	4.191	91	91	23	0
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0	35.000	35.000	0	35.000	0	0	0	0
Extra hulp voor de klas	0	104.000	104.000	0	104.000	0	0	0	0

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Sneltesten	0	6.900	6.900	- 3.000	3.900	0	0	0	0
Overige subsidies	16.499	10.000	26.499	- 6.910	19.589	- 1.324	- 1.120	2.365	1.467
Opdrachten	6.378	22.300	28.678	5.005	33.683	16.215	207	35	- 8
Opdrachten	6.378	3.000	9.378	5.005	14.383	16.215	207	35	- 8
Sneltesten	0	19.300	19.300	0	19.300	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	19.873	0	19.873	1.722	21.595	1.302	1.294	902	901
Dienst Uitvoering Onderwijs	16.393	0	16.393	2.630	19.023	1.232	1.232	840	839
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	3.480	0	3.480	- 908	2.572	70	62	62	62
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	69.537	1.000	70.537	- 8.705	61.832	6.102	1.319	1.319	1.319
College voor Toetsen en Examens	8.300	0	8.300	- 7.515	785	43	43	43	43
Wet SLOA	1.103	0	1.103	- 976	127	24	24	24	24
SBB	60.134	1.000	61.134	- 214	60.920	6.035	1.252	1.252	1.252
Bijdrage aan medeoverheden	122.825	0	122.825	2.238	125.063	41.638	2.638	2.638	2.638
RMC's	41.451	0	41.451	852	42.303	40.252	1.252	811	811
Educatie	62.174	0	62.174	1.386	63.560	1.386	1.386	1.386	1.386
Caribisch Nederland	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regionaal Programma	19.200	0	19.200	0	19.200	0	0	441	441
Ontvangsten	4.000	0	4.000	0	4.000	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden in 2021 met € 420,4 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 272,6 miljoen) wordt veroorzaakt door bijstelling van de verplichtingenraming van het onderdeel bekostiging mbo-instellingen. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (zie ook algemene toelichting) wordt er aanvullende bekostiging beschikbaar gesteld aan de mbo-instellingen in de vorm van een 'corona-enveloppe'. Een gedeelte van deze middelen wordt al in 2021 verplicht gesteld, maar pas in 2022 uitgekeerd.

Daarnaast zijn de garantieverplichtingen met € 5,2 miljoen afgenomen. Dit verschil wordt veroorzaakt door aflopende leningen aangegaan door instellingen met betrekking tot schatkistbankieren.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 149,3 miljoen verhoogd in 2021. Deze verhoging wordt veroorzaakt door:

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie ook algemene toelichting) voor circa € 98,0 miljoen;
- het Nationaal Programma Onderwijs (zie ook algemene toelichting) voor circa € 54,0 miljoen. In het kader van dit programma:

- zijn er middelen beschikbaar gesteld aan de mbo-instellingen voor het wegwerken en voorkomen van achterstanden. Voor de resterende duur van het programma zijn deze middelen in een op de reguliere bekostiging aanvullende «corona-enveloppe» aan de instellingen ter beschikking gesteld;
  - zijn er tevens middelen beschikbaar gesteld voor de verlenging van de regeling aanpak jeugdwerkloosheid. In 2022 worden extra middelen beschikbaar gesteld voor de nazorg van studenten in het mbo;
  - zijn er ook devices beschikbaar gesteld voor studenten. Vanwege een noodzakelijke verandering van instrument vindt dit nu plaats via de bekostiging in plaats van via subsidies.
- diverse overige mutaties van circa – € 2,7 miljoen.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 1,8 miljoen verlaagd in 2021. Deze verlaging wordt veroorzaakt door mutaties bij de onderdelen overige subsidies en praktijkleren en diverse overige mutaties:

- In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs is er € 10,0 miljoen beschikbaar gesteld voor devices voor studenten. Vanwege een verandering van instrument vindt dit nu plaats via de bekostiging in plaats van via subsidies. Hierdoor daalt het budget voor overige subsidies.
- In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs is er € 6,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de activiteiten van de Gelijke Kansen Alliantie ter ondersteuning van gemeenten.
- In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs is er € 6,0 miljoen beschikbaar gesteld om, op basis van de huidige ramingen, het budget voor de subsidieregeling praktijkleren voor de duur van het programma weer naar € 2700 (het maximum) per leerwerkplek te brengen.
- Diverse overige mutaties van circa – € 4,6 miljoen (met name interne overboekingen voor onder andere sneltesten naar andere beleidsartikelen).

Opdrachten

Het budget voor opdrachten wordt per saldo met € 5,0 miljoen verhoogd in 2021. Deze verhoging wordt veroorzaakt door het Nationaal Programma Onderwijs (zie ook algemene toelichting). In het kader van dit programma zijn er in 2021 middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek, monitoring en uitvoering van het programma. De verhoging van het budget opdrachten in 2022 met € 16,2 miljoen wordt ook hierdoor veroorzaakt.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget voor bijdrage aan medeoverheden wordt per saldo met € 2,2 miljoen verhoogd in 2021. Deze verhoging wordt veroorzaakt door de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie ook algemene toelichting).

De verhoging van het budget bijdragen aan medeoverheden in 2022 met € 41,6 miljoen wordt veroorzaakt door:

- het Nationaal Programma Onderwijs (zie ook algemene toelichting). In het kader van dit programma is er € 39,0 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor het verlengen van de specifieke uitkering aanpak jeugdwerkloosheid voor RMC's, bijdrage aan de coördinatie-middelen centrumgemeenten jeugdwerkloosheid en de decentralisatie uitkering voor werk en inkomen.

- de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie ook algemene toelichting) voor circa € 2,6 miljoen.

3.4 Beleidsartikel 6. Hoger onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 6 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.636.053	987.267	4.623.320	456.109	5.079.429	78.724	81.634	70.393	70.683
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen				5.610	5.610				
<i>waarvan</i> overig	3.636.053	987.267	4.623.320	450.499	5.073.819	78.724	81.634	70.393	70.683
Totale uitgaven	3.688.678	427.917	4.116.595	202.523	4.319.118	243.068	81.529	70.727	71.306
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	100,00%								
Bekostiging	3.603.369	392.000	3.995.369	202.248	4.197.617	238.062	79.583	68.775	69.354
Bekostiging onderwijsdeel ¹	3.261.390	392.000	3.653.390	194.554	3.847.944	228.986	70.142	58.235	57.237
Bekostiging ontwerp en ontwikkeling	87.882		87.882	1.984	89.866	1.984	1.958	1.663	1.663
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ²	246.091		246.091	5.554	251.645	6.949	7.327	8.290	8.942
Studievoorschotvouchers	245		245	5	250	26	92	547	1.512
Bekostiging flexibel hoger onderwijs voor volwassenen	7.761		7.761	151	7.912	117	64	40	
Subsidies (regelingen)	3.302	35.917	39.219	- 5.103	34.116	73	57	57	57
Tegemoetkoming 2e lerarenopleiding	2.500		2.500	- 2.121	379	56	56	56	56
Sneltesten	0	3.600	3.600	0	3.600				
Overige subsidies	802	32.317	33.119	- 2.982	30.137	17	1	1	1
Bijdrage aan agentschappen	13.174	0	13.174	389	13.563	392	393	399	399
Dienst Uitvoering Onderwijs	13.174		13.174	389	13.563	392	393	399	399
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	68.833	0	68.833	4.989	73.822	4.541	1.496	1.496	1.496
NWO: Praktijkgericht onderzoek	54.213		54.213	4.662	58.875	4.213	1.164	1.164	1.164
NWO: Promotiebeurs voor leraren	10.144		10.144	227	10.371	227	227	227	227
Nederland-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)	4.476		4.476	100	4.576	101	105	105	105
Ontvangsten	1.213	0	1.213	0	1.213	0	0	0	0

1 Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten (10% van de studievoorschotmiddelen).

2 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 456,1 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 253,6 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- Bijstelling van de verplichtingenraming omdat bij het instrument bekostiging de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 voor zowel 2021 als 2022 in het jaar 2021 verplicht worden.
- Bijstelling van de verplichtingenraming omdat middelen van het Nationaal Programma Onderwijs voor zowel 2021 als 2022 in het jaar 2021 verplicht worden.

- Garantieverplichtingen/rekening-courant kredieten aan hogescholen die in 2021 zijn aangegaan of vervallen en waar OCW garant voor staat (saldo € 5,6 miljoen).

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 202,2 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van de volgende mutaties:

- de doorverdeling (€ 81,3 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemeen deel);
- de compensatie aan de instellingen (€ 123,2 miljoen) vanuit het Nationaal Programma Onderwijs voor het wegwerken en voorkomen van studievertraging en achterstanden in brede zin (cognitief, sociaal, persoonlijk), met aandacht voor studentenwelzijn, en mede opgelopen door schoolsluiting (en daarmee beperkte stagemogelijkheden) en begeleidingscapaciteit vanuit de praktijk (zie het algemeen deel). Het betreft hier maatregelen ten behoeve van inhaal en ondersteuningsonderwijs, begeleiding studenten, extra hulp in de klas, stage-offensief in het hbo en lerarenopleidingen hbo;
- diverse overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget per saldo in totaal verlagen met € 2,3 miljoen.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 5,1 miljoen verlaagd. Het betreft:

- een verlaging (€ 2,1 miljoen) op de subsidieregeling Tegemoetkoming 2e lerarenopleiding in verband met het feit dat er minder beroep op de regeling werd gedaan dan geraamd;
- een verlaging (€ 3,0 miljoen) in verband met de overheveling van de incidentele middelen voor de pilots sneltesten in het hoger beroepsonderwijs van het instrument subsidies naar het instrument bekostiging.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Het budget voor ZBO's/RWT's wordt met € 5,0 miljoen verhoogd in verband met:

- de compensatie (€ 3,1 miljoen) vanuit het NPO-steunprogramma voor herstel en perspectief gericht op het opvangen van vertraging bij het praktijkgericht onderzoek op hogescholen;
- een toevoeging (€ 0,4 miljoen) aan het NWO-budget Praktijkgericht onderzoek hbo vanuit het Ministerie van VWS om samen met het Regieorgaan SIA (onderdeel NWO) een onderzoeksprogramma op te zetten naar interventies in de buitenruimte;
- de doorverdeling (€ 1,5 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemeen deel).

3.5 Beleidsartikel 7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 7 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	5.603.099	730.756	6.333.855	467.960	6.801.815	119.190	119.337	100.255	100.644
waarvan garantieverplichtingen				- 5.274	- 5.274				
waarvan overig	5.603.099	730.756	6.333.855	473.234	6.807.089	119.190	119.337	100.255	100.644
Totale uitgaven	5.552.647	335.983	5.888.630	237.373	6.126.003	232.077	118.046	99.494	100.734
waarvan juridisch verplicht (%)	99,96%								
Bekostiging	5.521.706	267.600	5.789.306	240.651	6.029.957	232.049	118.090	99.545	100.783
Bekostiging onderwijsdeel ¹	2.469.913	267.600	2.737.513	103.042	2.840.555	93.486	53.423	43.999	44.703
Bekostiging onderzoeksdeel	2.193.737		2.193.737	86.308	2.280.045	86.412	46.140	38.764	38.657
Bekostiging ondersteuning geneeskunde onderwijs en onderzoek	707.959		707.959	47.966	755.925	47.989	13.196	10.823	10.838
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ²	150.097		150.097	3.335	153.432	4.162	4.396	4.960	5.346
Studievoorschotvouchers	0		0	0	0	0	3	67	307
Profilering en zwaartepuntvorming ³	0		0	0	0	0	932	932	932
Subsidies (regelingen)	25.183	26.683	51.866	- 3.532	48.334	- 283	- 144	- 151	- 151
Nuffic ⁴	14.419		14.419	- 427	13.992	- 361	- 412	- 412	- 412
Studiekeuze123 ⁴	2.504		2.504	55	2.559	55	55	55	55
Vluchteling Studenten UAF ⁴	2.457		2.457	54	2.511	54	54	54	54
Handicap & Studie ⁴	698		698	58	756	58	58	58	58
Interstedelijk Studentenoverleg (ISO) ⁴	249		249	6	255	6	6	6	6
Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) ⁴	249		249	6	255	6	6	6	6
Open en online onderwijs	1.965		1.965	36	2.001	43	44	44	44
Sneltesten	0	3.000	3.000	0	3.000	0	0	0	0
Overige subsidies	2.642	23.683	26.325	- 3.320	23.005	- 144	45	38	38
Opdrachten	2.949	41.700	44.649	215	44.864	271	60	60	62
Opdrachten	2.949	0	2.949	215	3.164	271	60	60	62
Sneltesten	0	41.700	41.700	0	41.700	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	2.809	0	2.809	39	2.848	40	40	40	40
Europees Universitair Instituut Florence (EUI)	1.799		1.799	39	1.838	40	40	40	40
United Nations University (UNU)	1.010		1.010	0	1.010	0	0	0	0
Nuffic, SK123, UAF, H&S, ISO en LSVb ⁴	0		0		0				
Ontvangsten	16	0	16	0	16	0	0	0	0

1 Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten (10% van de studievoorschotmiddelen).

2 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.

3 De 2%-middelen profilering en zwaartepuntvorming die conform de kwaliteitsafspraken tot en met 2022 zijn overgeheveld naar het onderwijsdeel van de hoofdbekostiging.

4 Tot en met 2020 opgenomen onder bijdragen aan (inter)nationale organisaties, vanaf 2021 ondergebracht bij het instrument subsidies omdat dit de basis is op grond waarvan de instellingen worden bekostigd.

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 468,0 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 230,6 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- Bijstelling van de verplichtingenraming omdat bij het instrument bekostiging de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 voor zowel 2021 als 2022 in het jaar 2021 verplicht worden.
- Bijstelling van de verplichtingenraming omdat middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs voor zowel 2021 als 2022 in het jaar 2021 verplicht worden.
- Garantieverplichtingen/rekening-courant kredieten aan hogescholen die in 2021 zijn aangegaan of vervallen en waar OCW garant voor staat.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 240,7 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van de volgende mutaties:

- de doorverdeling (€ 119,3 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemeen deel);
- de compensatie aan de instellingen (€ 43,8 miljoen) vanuit het Nationaal Programma Onderwijs voor het wegwerken en voorkomen van studie- vertraging en achterstanden in brede zin (cognitief, sociaal, persoonlijk), met aandacht voor studentenwelzijn, en mede opgelopen door school- sluiting (en daarmee beperkte stagemogelijkheden) en begeleidingsca- paciteit vanuit de praktijk (zie het algemeen deel). Het betreft hier maatregelen ten behoeve van begeleiding studenten, extra hulp in de klas, stage-offensief in het wo en lerarenopleidingen wo;
- de compensatie vanuit het Nationaal Programma Onderwijs voor herstel en perspectief gericht op het opvangen van vertraging bij het onderzoek op universiteiten (€ 39,6 miljoen) en op academische ziekenhuizen (€ 34,6 miljoen) (zie het algemeen deel);
- diverse overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten/-artikelen en andere departementen) die het budget in totaal verhogen met € 3,4 miljoen.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 3,5 miljoen verlaagd. Het betreft:

- een verlaging (€ 3,0 miljoen) in verband met de overheveling van de incidentele middelen voor de pilots sneltesten in het wetenschappelijk onderwijs van het instrument subsidies naar het instrument bekostiging;
- de doorverdeling (€ 0,4 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemeen deel);
- diverse overige mutaties (met name overboekingen van en naar andere beleidsinstrumenten en -artikelen) die het budget in totaal verlagen met € 0,9 miljoen.

3.6 Beleidsartikel 8. Internationaal beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 8 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	11.855	400	12.255	3.583	15.838	2.556	2.556	2.756	2.556
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen									
<i>waarvan</i> overig	11.855	400	12.255	3.583	15.838	2.556	2.556	2.756	2.556
Totale uitgaven	11.855	400	12.255	3.493	15.748	2.556	2.556	2.756	2.556
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	79,5%				91,5%				
Subsidies (regelingen)	5.683	0	5.683	1.981	7.664	1.907	1.907	1.907	1.907
Stichting Ons Erfdeel	185	0	185	4	189	4	4	4	4
Stichting Nuffic	807	0	807	17	824	17	17	17	17
Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training	2.111	0	2.111	1.846	3.957	1.846	1.846	1.846	1.846
Internationalisering onderwijs	1.000	0	1.000	20	1.020	20	20	20	20
Duitsland Instituut Amsterdam	744	0	744	76	820	16	16	16	16
Netherlands house for Education and Research (Neth-ER)	600	0	600	13	613	0	0	0	0
Incidentele subsidies voor het uitwisselen van cultuur	126	0	126	-47	79	3	3	3	3
Overige incidentele subsidies	110	0	110	52	162	1	1	1	1
Opdrachten	2.224	0	2.224	1.442	3.666	579	579	779	579
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	3.437	400	3.837	70	3.907	70	70	70	70
Nederlandse Taalunie	2.883	400	3.283	59	3.342	59	59	59	59
Stichting Nuffic	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Europa College Brugge	30	0	30	1	31	1	1	1	1
Unesco	50	0	50	1	51	1	1	1	1
OESO CERI	86	0	86	2	88	2	2	2	2
Fulbright Center	368	0	368	7	375	7	7	7	7
EU-programma's en activiteiten	20	0	20	0	20	0	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	511	0	511	0	511	0	0	0	0
Vlaams-Nederlands huis DeBuren (Hoofdstuk 5 BuZa)	511	0	511	0	511	0	0	0	0
Ontvangsten	99	0	99	0	99	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 3,6 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 3,5 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt grotendeels verklaard door de volgende mutaties:

- Een ophoging van € 1,8 miljoen voor de verplichte cofinanciering van het Europese programma Erasmus+.

- Een ophoging van € 1,4 miljoen in verband met een aanbesteding op het gebied van Internationalisering gegund aan stichting Nuffic.
- De doorverdeling (€ 0,2 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemeen deel).

3.7 Beleidsartikel 9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid art. 9 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	163.803	500	164.303	13.990	178.293	7.762	6.845	3.911	3.911
waarvan garantieverplichtingen	0								
waarvan overig	163.803	0							
Totale uitgaven	163.803	500	164.303	10.990	175.293	5.762	8.845	5.911	4.911
waarvan juridisch verplicht (%)	55,5%								
Bekostiging	43.848	0	43.848	- 2.003	41.845	1.122	3.947	1.017	1.017
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	43.848		43.848	- 2.003		1.122	3.947	1.017	1.017
Subsidies (regelingen)	113.338	0	113.338	10.475	123.813	4.357	4.663	4.757	3.757
Lerarenbeurs	46.819		46.819	1.081	47.900	1.067	1.173	1.231	1.231
Zij-instroom	46.846		46.846	2.070	48.916	3.059	3.059	2.995	1.995
Wet Beroep leraar en Lerarenregister	2.945		2.945	- 1.384	1.561	- 234	- 34	66	66
Aanpak lerarentekort	15.000		15.000	3.540	18.540	439	439	439	439
Overige subsidies	1.728		1.728	5.168	6.896	26	26	26	26
Opdrachten	3.565	500	4.065	2.457	6.522	221	173	73	73
Bijdrage aan agentschappen	3.052	0	3.052	61	3.113	62	62	64	64
Dienst Uitvoering Onderwijs	3.052		3.052	61	3.113	62	62	64	64
Ontvangsten	9.000	0	9.000	- 2.500	6.500	- 2.500	- 2.500	- 2.000	- 2.000

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 14,0 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 3,0 miljoen) wordt veroorzaakt door de regeling onderwijsassistenten. Bij deze regeling kan er voor meerdere jaren subsidie worden aangevraagd en dit wordt dan ook direct verplicht.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget wordt per saldo met € 2,0 miljoen verlaagd. Dit wordt veroorzaakt door:

- een kasschuif ter hoogte van € 3,0 miljoen van 2021 naar 2023. Met deze kasschuif sluit de begroting zo goed mogelijk aan bij de groeicurve van het aantal studenten en wordt het kasritme geoptimaliseerd;
- de doorverdeling (€ 1,0 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemene deel).

Subsidies

Het budget wordt per saldo met € 10,5 miljoen verhoogd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- de doorverdeling (€ 2,6 miljoen) van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie het algemene deel);
- een overboeking van artikel 1 naar artikel 9 ten behoeve van de regeling schoolkracht ter hoogte van € 5,0 miljoen;
- de verlenging van de regeling onderwijsassistenten. Voor 2021 gaat het om een bedrag van € 1,0 miljoen;
- een verhoging van het budget voor de regeling Regionale Aanpak Personeelstekort met € 3,0 miljoen. In 2020 is er € 5,0 miljoen toegevoegd aan het budget voor de zij-instroom vanuit de beschikbaar gestelde middelen voor het lerarentekort bij Voorjaarsnota. Vorig jaar was dit bedrag niet nodig vanwege een lager aantal aanvragen dan verwacht. Via de eindejaarsmarge wordt dit budget dit jaar ingezet voor de aanpak van het lerarentekort. De overige € 2,0 miljoen wordt toegevoegd aan het opdrachtenbudget;
- een verlaging van het budget voor Wet Beroep leraar en Lerarenregister met € 1,4 miljoen. Dit is het gevolg van een overboeking naar hoger onderwijs ter dekking van de verlenging en uitbreiding van pilots met pabo-opleidingen gericht op het jonge en oudere kind. Bij de begrotingsbehandeling in 2020 en in de Kamerbrief van 9 december 2020 (Kamerstukken II 2020/21, 27923, nr. 413) is aangekondigd dat de pilots voor uitvoering van de motie Heerema c.s. (pabo JK en OK) zullen doorlopend tot en met 2021/2022;
- daarnaast heeft er ook een overboeking plaatsgevonden naar het opdrachtenbudget van artikel 9 ter dekking van een dashboard voor regionale en landelijke ontwikkelingen op de onderwijsarbeidsmarkt. Hiermee wordt voldaan aan de behoefte van de Kamer en het onderwijsveld aan betere sturingsinformatie.

Opdrachten

Het opdrachtenbudget wordt met € 2,5 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging van € 2,0 miljoen voor de aanpak van het lerarentekort, zoals hierboven toegelicht.

Ontvangsten

De ontvangsten worden met € 2,5 miljoen verlaagd. De ontvangsten op artikel 9 bestaan deels uit terugbetalingen van leraren die een lerarenbeurs hebben aangevraagd maar toch niet aan hun studie beginnen of weer stoppen. Het budget voor de lerarenbeurs is lager dan voorheen. De ontvangstenraming is hierop aangepast.

3.8 Beleidsartikel 11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 (Eerste suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (4)	Stand 1e suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	4.767.938	319.728	5.087.666	7.585	5.095.251	103.106	173.011	121.987	122.788
Totale uitgaven	4.767.938	319.728	5.087.666	7.585	5.095.251	103.106	173.011	121.987	122.788
waarvan juridisch verplicht (%)			100%						

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Inkomensoverdracht	1.583.740	310.423	1.894.163	17.278	1.911.441	158.451	117.926	66.645	66.665
Basisbeurs gift (R)	594.397	48.407	642.804	1.060	643.864	1.073	1.126	1.139	1.147
Aanvullende beurs gift (R)	713.061	13.970	727.031	3.623	730.654	3.693	3.710	3.713	3.714
Reisvoorziening gift (R)	27.293	- 9.953	17.340	- 11.448	5.892	90.642	61.068	61.487	61.882
Caribisch Nederland gift (R)	3.363	- 512	2.851	43	2.894	43	43	43	43
Overige uitgaven (R)	245.626	258.511	504.137	24.000	528.137	63.000	51.979	263	- 121
Leningen	3.051.863	51	3.051.914	- 3.166	3.048.748	- 57.518	53.107	53.533	53.859
Basisbeurs prestatiebeurs (NR)	- 368.918	- 42.376	- 411.294	3.197	- 408.097	3.187	3.180	3.152	3.160
Aanvullende beurs prestatiebeurs (NR)	89.366	37.633	126.999	7.007	134.006	7.042	7.046	7.025	6.988
Reisvoorziening (NR)	107.360	36.497	143.857	248	144.105	254	261	266	271
Rentedragende lening (NR)	2.807.246	4.252	2.811.498	34.386	2.845.884	34.849	35.331	35.682	35.932
Collegegeldkrediet (NR)	333.365	- 10.323	323.042	- 43.799	279.243	- 93.684	6.418	6.499	6.561
Leven lang leren krediet (NR)	42.771	- 9.771	33.000	- 4.205	28.795	- 9.166	871	909	947
Overige uitgaven (NR)	40.673	- 15.861	24.812	0	24.812	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	132.335	9.254	141.589	- 6.527	135.062	2.173	1.978	1.809	2.264
Dienst Uitvoering Onderwijs	132.335	9.254	141.589	- 6.527	135.062	2.173	1.978	1.809	2.264
Ontvangsten	1.005.737	142.252	1.147.989	0	1.147.989	0	0	0	0
Ontvangsten (R)	98.882	- 15.430	83.452	0	83.452	0	0	0	0
Ontvangen rente (R)	68.453	- 12.182	56.271	0	56.271	0	0	0	0
Overige ontvangsten (R)	30.429	- 3.468	26.961	0	26.961	0	0	0	0
Ontvangsten Caribisch Nederland (R)	0	220	220	0	220	0	0	0	0
Ontvangsten (NR)	906.855	157.682	1.064.537	0	1.064.537	0	0	0	0
Terugontvangen lening (NR)	906.855	157.682	1.064.537	0	1.064.537	0	0	0	0

Toelichting: R = relevant, NR = niet-relevant

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Toelichting instrumenten (algemeen):

Het onderscheid relevant en niet-relevant is in onderstaande toelichting als uitgangspunt genomen. Relevant betekent relevant voor het begrotings-tekort/EMU-saldo. De relevante uitgaven worden hoofdzakelijk gevormd door studiefinanciering die meteen als gift wordt toegekend en door de omzetting van uitgekeerde prestatiebeurs in gift (na behalen van het diploma binnen 10 jaar). Onder de niet-relevante uitgaven vallen vooral de betalingen van prestatiebeurzen (zolang die nog niet omgezet zijn in een gift) en verstrekte rentedragende leningen.

De relevante ontvangsten worden vooral gevormd door de ontvangen rente op verstrekte studieleningen. De niet-relevante ontvangsten betreffen hoofdzakelijk aflossingen op de hoofdsom van rentedragende leningen.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Inkomensoverdrachten

Het budget voor de inkomensoverdrachten wordt per saldo met € 17,3 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van onder andere de volgende mutaties:

- De doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021: € 8,3 miljoen (zie het algemene deel).
- De uitwerking van de NPO-middelen:
  - De post Reisvoorziening gift (R) wordt in 2021 met € 15,0 miljoen verlaagd als gevolg van de verlenging van het ov-recht. Door het tegenboekeffect, ov-toekenningen worden in eerste instantie negatief geboekt, leidt de verlenging van het ov-recht in 2021 tot een negatieve mutatie.
  - De overige uitgaven (R) worden met € 24,0 miljoen verhoogd. Dit komt enerzijds door het verlengen van de tegemoetkomingsregeling voor studenten die uit hun recht op basis en/of aanvullende beurs lopen (€ 15,0 miljoen). Daarnaast blijken de uitvoeringskosten van de tijdelijke regeling tegemoetkoming studenten in verband met de uitbraak van COVID-19 lager dan in eerste instantie geraamd. Voor de verlenging van deze tegemoetkomingsregeling wordt het DUO budget daarom met € 9 miljoen verlaagd en de overige uitgaven (R) met € 9 miljoen verhoogd.

Leningen

Het budget voor de leningen wordt per saldo met € 3,2 miljoen verlaagd. De verlaging is het gevolg van de volgende mutaties:

- De doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 op de niet-relevante budgetten: € 51,8 miljoen.
- De uitwerking van de NPO-middelen:
  - Het Collegegeldkrediet (NR) wordt met € 50,0 miljoen verlaagd als gevolg van de halvering van het wettelijk collegegeld in studiejaar 2021/2022.
  - Het levenlanglerenkrediet (NR) wordt met € 5,0 miljoen verlaagd als gevolg van de halvering van het wettelijk collegegeld in studiejaar 2021/2022.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wordt verlaagd met € 6,5 miljoen. Dit komt met name doordat de uitvoeringskosten van de tijdelijke regeling tegemoetkoming studenten in verband met de uitbraak van COVID-19 lager blijken te zijn dan in eerste instantie geraamd. Voor de verlenging van deze tegemoetkomingsregeling wordt het DUO budget daarom met € 9,0 miljoen verlaagd en de overige uitgaven (R) met € 9,0 miljoen verhoogd. Daarnaast wordt ook hier de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 bijgeboekt.

3.9 Beleidsartikel 12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid art. 12 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	72.432	- 6.324	66.108	1.350	67.458	1.325	1.292	1.272	1.258
Totale uitgaven	72.432	- 6.324	66.108	1.350	67.458	1.325	1.292	1.272	1.258
waarvan juridisch verplicht (%)	100%								
Inkomenoverdracht	69.903	- 6.309	63.594	1.299	64.893	1.273	1.241	1.219	1.206
Minderjarige deelnemers bol (R)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Tegemoetkoming lerarenopleiding (tlo) (R)	3.909	- 341	3.568	73	3.641	73	73	73	73
Deeltijd vo (R)	2.597	- 644	1.953	48	2.001	48	48	48	48
Volwassenenonderwijs (vavo) (R)	4.758	- 377	4.381	88	4.469	86	84	82	81
Meerderjarige scholieren vo (R)	55.235	- 5.372	49.863	1.027	50.890	1.003	973	952	941
Meerderjarige scholieren vso (R)	3.404	425	3.829	63	3.892	63	63	64	63
Leningen	0	14	14	0	14	0	0	0	0
STOEB/ALR (NR)	0	14	14	0	14	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	2.529	- 29	2.500	51	2.551	51	51	53	52
Dienst Uitvoering Onderwijs	2.529	- 29	2.500	51	2.551	51	51	53	52
Ontvangsten	3.167	- 984	2.183	0	2.183	0	0	0	0
Minderjarige deelnemers bol (R)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming lerarenopleiding en deeltijd vo (R)	327	- 42	285	0	285	0	0	0	0
Meerderjarige scholieren v(s)o en vavo (R)	2.840	- 942	1.898	0	1.898	0	0	0	0

Toelichting: R = relevant, NR = niet-relevant

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Uitgaven

De uitgaven aan de WTOS worden per saldo met € 1,4 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie ook de algemene toelichting).

3.10 Beleidsartikel 13. Lesgeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	13.997	41	14.038	281	14.319	285	286	292	292
Totale uitgaven	13.997	41	14.038	281	14.319	285	286	292	292
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	100%								
Bijdrage aan agentschappen	13.997	41	14.038	281	14.319	285	286	292	292
Dienst Uitvoering Onderwijs	13.997	41	14.038	281	14.319	285	286	292	292
Ontvangsten	247.018	- 58.275	188.743	0	188.743	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Uitgaven

Het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs wordt per saldo met € 0,3 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door de doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (zie ook de algemene toelichting).

3.11 Beleidsartikel 14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	331.519	283.000	614.519	163.321	777.840	12.628	11.913	52.956	12.674
waarvan garantieverplichtingen	0			32.303	32.303	0	0	0	0
waarvan overig	331.519	283.000	614.519	131.018	745.537	12.628	11.913	52.956	12.674
Totale uitgaven	1.001.772	298.000	1.299.772	95.220	1.394.992	25.518	24.804	23.992	23.052
waarvan juridisch verplicht (%)	96,1%								
Bekostiging	890.951	212.880	1.103.831	78.601	1.182.432	18.735	19.090	19.097	20.780
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen	220.817	39.470	260.287	7.420	267.707	- 6.326	- 6.325	- 6.322	- 4.332
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen	193.121	114.140	307.261	48.034	355.295	17.290	17.395	17.395	16.268
Huisvesting erfgoed	0		0		0				
Beheer en onderhoud collecties erfgoed	0		0		0				
Museale instellingen met een wettelijke taak	217.302	39.270	256.572	31.423	287.995	14.707	14.707	14.707	14.657
Stelseltaken openbare bibliotheekvoorzieningen	23.637		23.637	230	23.867	476	476	476	476
Digitale openbare bibliotheek	16.536		16.536	2.582	19.118	332	332	332	332
Bibliotheekvoorziening leesgehandicapten	12.290		12.290	247	12.537	247	247	247	247
Monumentenzorg	159.340	20.000	179.340	396	179.736	2.963	2.816	2.820	3.420
Archieven incl. Regionale Historische Centra	27.180		27.180	1.888	29.068	2.427	2.490	2.490	2.490
Flankerend beleid huisvesting	6.681		6.681	137	6.818	137	137	137	137
Cultuureducatie met Kwaliteit	14.047		14.047	- 13.756	291	- 13.518	- 13.185	- 13.185	- 12.915
Subsidies (regelingen)	42.916	85.120	128.036	13.125	141.161	2.548	2.417	2.421	798
Verbreden inzet cultuur	7.454		7.454	166	7.620	187	208	237	280
Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	7.399		7.399	957	8.356	957	957	957	71
Programma leesbevordering	3.850		3.850	365	4.215	117	68	68	68
Creatieve Industrie	2.085		2.085	- 648	1.437	- 357	- 357	- 357	40
Monumentenzorg	135		135	2	137	0	0	0	0
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0		0	0	0	0	0	0	0
Specifiek cultuurbeleid	20.169	85.120	105.289	9.411	114.700	856	864	839	312
Subsidies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	1.824		1.824	2.872	4.696	788	677	677	27
Oprachten	22.692	0	22.692	2.169	24.861	1.381	1.358	1.297	1.241
Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.091		2.091	- 457	1.634	42	39	39	39
Monumentenzorg	0		0	0	0	0	0	0	0
Archeologie	0		0	0	0	0	0	0	0
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0		0	0	0	0	0	0	0
Oprachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	8.004		8.004	5.165	13.169	2.085	1.134	1.133	1.123
Overige opdrachten	12.597		12.597	- 2.539	10.058	- 746	185	125	79

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Bijdragen aan agentschappen	42.315	0	42.315	1.247	43.562	2.795	1.880	1.119	175
Nationaal Archief	42.315		42.315	1.247	43.562	2.795	1.880	1.119	175
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	2.898	0	2.898	78	2.976	59	59	58	58
Ontvangsten	494	0	494	12.814	13.308	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletioire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 163,3 miljoen verhoogd. Het verschil van € 68,1 miljoen tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt onder andere veroorzaakt door:

- een verhoging van de garantieverplichtingen van € 32,3 miljoen;
- een ophoging voor de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 van € 34,2 miljoen, die voor een groot deel van de cultuurbegroting in 2021 wordt verplicht voor de jaren 2021-2024.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 78,6 miljoen verhoogd. De verhoging is het gevolg van de volgende mutaties:

Het budget voor Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen is per saldo verhoogd met € 7,4 miljoen. Dit saldo bestaat grotendeels uit een verlaging door een overboeking (€ 9,0 miljoen) aan het budget voor Museale instellingen met een wettelijke taak (zie ook toelichting hierna), een verhoging met middelen uit het vierde steunpakket voor de culturele sector in verband met COVID-19 (€ 14 miljoen) en een verhoging met middelen voor loon- en prijsbijstelling (€ 4,7 miljoen). Daarnaast is het budget met € 1,0 miljoen verlaagd voor een decentralisatie uitkering aan de gemeente Amsterdam voor een voorziening voor het slavernijverleden. Het resterende saldo van € 1,3 miljoen waarmee het budget is verlaagd, is een saldo van een aantal interne overboekingen binnen Artikel 14.

Het budget voor Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen is per saldo verhoogd met € 48,0 miljoen. Hiervan komt € 29,3 miljoen uit het vierde steunpakket voor de culturele sector in verband met COVID-19. Een verhoging van € 13,8 miljoen is afkomstig uit het budget Cultuureducatie met Kwaliteit. Deze middelen worden besteed aan hetzelfde doel als voorheen, maar door toevoeging van de middelen aan de vierjaarlijkse subsidie aan het Fonds voor Cultuurparticipatie vindt begroting en verantwoording vanaf nu plaats via het budget Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen. Daarnaast is het budget verhoogd met € 1,2 miljoen door een bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021-2024 en met € 4,0 miljoen uit de middelen voor loon- en prijsbijstelling.

Het budget voor Museale instellingen met een wettelijke taak is verhoogd met € 31,4 miljoen. Vanaf 2021 verloopt de bekostiging van de museale instellingen met een wettelijke taak volledig via dit budget, als gevolg van een herindeling van de budgettabel. Het grootste deel van het budget voor de betreffende instellingen was al eerder naar dit budget verplaatst, hierop is nu op basis van actuele ramingen een aanvulling gedaan (€ 10,9 miljoen). De rest van de verhoging van dit budget betreft middelen uit het vierde steunpakket voor de culturele sector in verband met COVID-19 (€ 16 miljoen) en de loon- en prijsbijstelling tranche 2021 (€ 4,5 miljoen).

Het budget voor de Digitale openbare bibliotheek is verhoogd met € 2,6 miljoen, waarvan € 2,3 miljoen afkomstig is uit het vierde steunpakket voor de culturele sector in verband met COVID-19.

Het budget voor Cultuureducatie met Kwaliteit is verlaagd met € 13,8 miljoen door een interne overboeking aan het budget voor Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen, zie ook de toelichting bij dat budget.

Subsidies

Het budget voor Specifiek cultuurbeleid is verhoogd met € 9,4 miljoen, waarvan € 8,5 miljoen afkomstig is uit het vierde steunpakket voor de culturele sector in verband met COVID-19.

Opdrachten

Het budget Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is verhoogd met € 5,2 miljoen. Deze middelen worden binnen de cultuurbegroting beschikbaar gesteld aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor de uitvoering van beleidsopdrachten.

Ontvangsten

De ontvangsten worden verhoogd met € 12,8 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een ontvangst vanuit het Nationaal Archief (NA) (€ 10,8 miljoen). Om te voldoen aan de aan de Rijksbegrotingsvoorschriften mogen middelen voor langlopende projecten niet op de balans van het NA blijven staan maar moeten terug naar OCW. Via een desaldering zijn deze middelen toegevoegd aan het budget van het NA.

Daarnaast komt het eigen vermogen van het NA boven de toegestane grens uit van een maximumomvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet (€ 2,0 miljoen). Het surplus aan eigen vermogen van 2020 is teruggestort aan OCW en via een desaldering toegevoegd aan het budget van het NA.

3.12 Beleidsartikel 15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid art. 15 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletioire begroting (4)	Stand 1e suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	1.033.170	5.491	1.038.661	26.500	1.065.161	17.700	16.739	16.820	17.067
Totale uitgaven	1.033.170	5.491	1.038.661	26.500	1.065.161	17.700	16.739	16.820	17.067
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)		99,9%							

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Bekostiging	1.017.199	0	1.017.199	25.542	1.042.741	16.516	16.600	16.681	16.928
Landelijke publieke omroep	792.424		792.424	14.168	806.592	10.003	10.001	10.001	10.016
Regionale omroep	150.848		150.848	2.258	153.106	2.258	2.258	2.258	2.258
Stichting Omroep Muziek	16.795		16.795	252	17.047	251	251	251	251
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)	23.838		23.838	357	24.195	356	356	356	356
Stimuleringsfonds voor de Journalistiek	2.231		2.231	34	2.265	34	34	34	34
Filmfonds van de omroep en Telefilm (CoBO)	8.564		8.564	110	8.674	128	128	128	128
Mediawijsheid Expertisecentrum (Bewust mediagebruik)	1.588		1.588	24	1.612	24	24	24	24
Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO)	1.640		1.640	24	1.664	25	25	25	25
Dotatie/onttrekking Algemene Mediareserve	18.476		18.476	8.102	26.578	3.425	3.511	3.592	3.824
Overige bekostiging media	795		795	213	1.008	12	12	12	12
Subsidies (regelingen)	10.661	5.491	16.152	670	16.822	973	- 72	- 72	- 72
Subsidies (regelingen)	10.661		10.661	- 1.030	9.631	973	- 72	- 72	- 72
Steunfonds Lokale Informatievoorziening	0	5.491	5.491	1.700	7.191	0	0	0	0
Opdrachten	440	0	440	209	649	209	209	209	209
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.807	0	4.807	72	4.879	0	0	0	0
Commissariaat voor de Media	4.807		4.807	72	4.879	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	63	0	63	7	70	2	2	2	2
European Audiovisual Observatory	63		63	7	70	2	2	2	2
Ontvangsten	155.700	0	155.700	9.300	165.000	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 26,5 miljoen verhoogd. Deze verhoging hangt samen met de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 25,5 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door:

- toevoeging van de loon en prijsbijstelling tranche 2021 (€ 16,1 miljoen, zie het algemene deel);
- overboeking binnen het instrument bekostiging als gevolg van bezwaar met betrekking tot indexering uit het budget van de Algemene Mediareserve AMr (- € 6,0 miljoen) naar het budget van de Landelijke Publieke Omroep (€ 6,0 miljoen);
- een dotatie aan de AMr als gevolg van de hogere, aangepaste raming van de reclameopbrengsten in de mediabegrotingsbrief 2021 (€ 9,3 miljoen).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 0,7 miljoen verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door:

- een kasschuif van 2021 voor de Samenwerkingsprojecten Regionale Publieke omroepen (- € 1,0 miljoen);
- inzet van de eindejaarsmarge voor steunfonds lokale journalistiek (€ 1,7 miljoen).

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 9,3 miljoen verhoogd. Hiermee wordt de raming aangepast aan de raming van de reclameopbrengsten in de mediabegrotingsbrief 2021.

Dotatie Algemene Mediareserve

De AMr wordt op basis van de huidige ramingen eind 2021 gedoteerd met € 26,6 miljoen en mutaties rechtstreeks uit de AMr zijn geraamd op – € 6,7 miljoen.

Tabel 19 Raming ontwikkeling liquiditeit AMr (bedragen x € 1.000)

Saldo AMr per 01-01-2021	48.616
Directe mutaties AMr	- 6.659
Mutaties AMr via begroting	26.578
Verwacht saldo AMr per 31-12-2021	68.535

3.13 Beleidsartikel 16. Onderzoek en wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 (Eerste suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (4)	Stand 1e suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	1.134.046	0	1.134.046	70.500	1.204.546	45.783	29.177	27.903	26.475
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen									
<i>waarvan</i> overig	1.134.046	0	1.134.046	70.500	1.204.546	45.783	29.177	27.903	26.475
Totale uitgaven	1.134.749	0	1.134.749	43.951	1.178.700	49.574	29.190	27.907	26.475
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	99,7%								
Bekostiging	1.009.062	0	1.009.062	36.968	1.046.030	36.213	26.162	24.879	23.467
NWO	478.941		478.941	13.297	492.238	13.136	10.617	10.615	10.752
KNAW	91.757		91.757	3.398	95.155	3.394	2.037	2.037	2.030
KB	49.800		49.800	1.103	50.903	1.091	1.106	1.106	1.092
NWO Talentenontwikkeling	165.885		165.885	3.676	169.561	3.676	3.676	3.676	3.676
NWO STW	8.000		8.000	177	8.177	177	177	177	177
NWO Grootschalige researchinfrastructuur	55.380		55.380	1.228	56.608	1.228	1.228	1.228	1.228
Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek	21.737		21.737	9.340	31.077	8.820	3.348	2.827	1.440
Poolonderzoek	3.147		3.147	70	3.217	34	34	34	34
Caribisch Nederland	2.500		2.500	55	2.555	55	55	55	55
NWO NWA	131.915		131.915	4.624	136.539	4.602	3.884	3.124	2.983
Subsidies (regelingen)	26.928	0	26.928	250	27.178	815	1.019	1.019	962
Stichting NLBIF	566		566	0	566	- 566	- 566	- 566	- 566
Naturalis Biodiversity Center	6.514		6.514	150	6.664	716	716	716	716
BPRC	9.957		9.957	961	10.918	961	961	961	961
NCWT/NEMO	3.460		3.460	74	3.534	74	74	74	74
STT	226		226	5	231	5	5	5	5
Stichting AAP	1.061		1.061	23	1.084	23	23	23	23
Nationale coördinatie	5.144		5.144	- 963	4.181	- 398	- 194	- 194	- 251

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Opdrachten	340	0	340	297	637	80	81	81	119
Bijdrage aan agentschappen	863	0	863	103	966	18	18	18	18
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	863		863	103	966	18	18	18	18
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	97.556	0	97.556	6.333	103.889	12.448	1.910	1.910	1.909
EMBC	1210		1.210	147	1.357	24	24	26	18
EMBL	5.227		5.227	102	5.329	102	102	102	102
ESA	32.746		32.746	641	33.387	641	641	641	641
CERN	46.427		46.427	5.209	51.636	5.205	905	904	904
ESO	9.261		9.261	181	9.442	6.423	185	185	194
NTU/INL	2.685		2.685	53	2.738	53	53	52	50
Ontvangsten	101	0	101	0	101	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e supplettoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 70,5 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden met € 44,0 miljoen verhoogd. Deze verhoging heeft te maken met onderstaande mutaties.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 37,0 miljoen verhoogd. Deze verhoging is een gevolg van onder meer de volgende mutaties:

- het toevoegen van de loon- en prijsbijstelling (€ 22,4 miljoen). Zie hiervoor de toelichting in het algemene deel;
- het verdelen van de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (€ 3,7 miljoen). Zie hiervoor het algemene deel;
- diverse overboekingen naar het NWO en NRO budget in het kader van onderzoeken (€ 10,8 miljoen). Het gaat hierbij onder andere om PEIL Onderwijs (€ 1,1 miljoen), Promotiebeuzen voor leraren (€ 1,2 miljoen) en Comenius beurzen (€ 4,6 miljoen).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 0,3 miljoen verhoogd.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Het budget voor (inter-)nationale organisaties wordt per saldo met € 6,3 miljoen verhoogd.

3.14 Beleidsartikel 25. Emancipatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid, beleid art. 25 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	4.601	0	4.601	8.954	13.555	- 205	22	30	47
Uitgaven	14.147	0	14.147	8.019	22.166	- 23	204	208	229
waarvan juridisch verplicht (%)	71,3%								
Bekostiging	8.507	0	8.507	178	8.685	181	182	182	182
Kennisinfrastructuur: Gender- en LHBTI-gelijkheid	8.507		8.507	178	8.685	181	182	182	182
Subsidies (regelingen)	3.322	- 100	3.222	- 307	2.915	- 84	63	63	74
Vrouwenemancipatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LHBTI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gender- en LHBTI- gelijkheid 2017-2022	3.322	- 100	3.222	- 307	2.915	- 84	63	63	74
Opdrachten	1.204	0	1.204	- 325	879	- 132	- 101	- 98	- 93
Bijdrage aan medeoverheden	1.114	100	1.214	8.473	9.687	12	60	61	66
Gemeentefonds gender- en LHBTI-gelijkheid	1.114	100	1.214	8.473	9.687	12	60	61	66
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

In de kolom «Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden per saldo met € 8,9 miljoen verhoogd.

Uitgaven

De uitgaven worden per saldo met € 8,0 miljoen verhoogd.

Toelichting per instrument

Bijdrage aan medeoverheden

De tegemoetkomingsregeling Transgendercollectief is in november 2020 aangekondigd. Nadere invulling van de regeling vindt plaats in het voorjaar 2021. Het budget wordt hiervoor met € 8,5 miljoen opgehoogd.

4 De niet-beleidsartikelen

4.1 Niet beleidsartikel 91. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid, niet-beleidsartikel 91 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	0	0	0	0	0	585.126	614.383	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0	585.126	614.383	0	0
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> apparaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> apparaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	585.126	614.383	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Loonbijstelling

Het budget voor 2021 blijft per saldo ongewijzigd. De toegevoegde loonbijstelling tranche 2021 is direct structureel verdeeld over de artikelen.

Prijsbijstelling

Het budget voor 2021 blijft per saldo ongewijzigd. De toegevoegde prijsbijstelling tranche 2021 is direct structureel verdeeld over de artikelen.

Onvoorzien

Het budget voor 2021 is 0. In 2022 en 2023 wordt er respectievelijk € 585,1 en € 614,4 miljoen geboekt op Artikel 91. Dit betreft het deel van het Nationaal Programma Onderwijs dat nog niet verdeeld wordt over de verschillende artikelen.

4.2 Niet-beleidsartikel 95. Apparaat Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid, niet-beleidsartikel 95 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	277.179	750	277.929	25.789	303.718	11.214	11.810	12.755	13.114
Uitgaven	277.179	750	277.929	25.789	303.718	11.214	11.810	12.755	13.114
Personele uitgaven	210.845	750	211.595	22.009	233.604	6.254	5.613	5.034	5.027
<i>waarvan</i> eigen personeel	200.744		200.744	21.823	222.567	6.069	5.428	4.850	4.843
<i>waarvan</i> inhuur externen	5.930	750	6.680	89	6.769	89	89	89	89
<i>waarvan</i> overige personele uitgaven	4.171		4.171	97	4.268	96	96	95	95
Materiële uitgaven	66.334	0	66.334	3.780	70.114	4.960	6.197	7.721	8.087
<i>waarvan</i> ICT	20.547		20.547	- 8.388	12.159	- 10.096	- 9.975	- 9.735	- 10.088
<i>waarvan</i> bijdrage aan SSO's	16.303		16.303	5.151	21.454	4.655	4.655	4.655	4.655
<i>waarvan</i> overige materiële uitgaven	29.484		29.484	7.017	36.501	10.401	11.517	12.801	13.520
Begrotingsreserve schatkistbankieren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	567	0	567	0	567	0	0	0	0

In de kolom "Mutaties 1^e suppletoire begroting 2021" worden de mutaties ten opzichte van de «Stand vastgestelde begroting 2021» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting

Toelichting per instrument:

Personele uitgaven

Het budget wordt per saldo met € 22,0 miljoen verhoogd. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- toevoeging van middelen voor uitvoering van de maatregelen uit de kabinetsreactie op het Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) Rapport. Het gaat om € 1,8 miljoen voor de opstartfase van implementatie van de aangekondigde maatregelen door OCW, € 6,5 miljoen voor nieuwe taken bij de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed en € 1,8 miljoen voor het Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI);
- doorverdeling van de loonbijstelling tranche 2021: € 4,8 miljoen (zie het algemeen deel);
- toevoeging van € 0,9 miljoen voor de uitvoeringskosten van het Nationaal Programma Onderwijs;
- toevoeging van de eindejaarsmarge: € 4,0 miljoen.

Materiële uitgaven

Het budget wordt per saldo met € 3,8 miljoen verhoogd. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- toevoeging van middelen voor uitvoering van de maatregelen uit de kabinetsreactie op het Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) Rapport: € 1,7 miljoen voor het Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI);
- doorverdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2021: € 1,4 miljoen (zie het algemeen deel);

- daarnaast vindt er een budgettair neutrale verschuiving binnen de materiële uitgaven plaats om beter aan te sluiten bij de verwachte realisatie op de instrumenten. Zo wordt het instrument 'ICT' met € 10,5 miljoen verlaagd terwijl de instrumenten 'Bijdragen aan SSO's' en 'Overige materiële uitgaven' met € 4,4 miljoen respectievelijk € 6,1 miljoen worden verhoogd. Met deze verschuiving worden de budgetten van de instrumenten op artikel 95 in lijn gebracht met de verwachte realisatie.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

In deze paragraaf is de 1e suppletore begroting opgenomen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). DUO is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO levert producten en diensten op het terrein van bekostiging van instellingen, financiering van studenten, informatievoorziening alsmede diensten gericht op de verbetering van de verbinding tussen beleid en uitvoering. Daarnaast verricht DUO werkzaamheden voor overige departementen en derden.

**Tabel 24 Exploitatieoverzicht DUO (Eerste suppletore begroting 2021)
(bedragen x € 1.000)**

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletore begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	242.776	26.206	268.982
Omzet overige departementen	70.302	0	70.302
Omzet derden	5.857	0	5.857
Rentebaten	0		0
Vrijval voorzienigen	0		0
Bijzondere baten	0		0
Totaal baten	318.935	26.206	345.141
Lasten			
Apparaatskosten	295.358	26.206	321.564
Personele kosten	204.358	14.392	218.750
<i>waarvan eigen personeel</i>	170.583	8.974	179.557
<i>waarvan inhuur externen</i>	26.775	5.317	32.092
<i>waarvan overige personele kosten</i>	7.000	101	7.101
Materiele kosten	91.000	11.814	102.814
<i>waarvan apparaat ICT</i>	23.000	332	23.332
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	24.000	347	24.347
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	44.000	11.135	55.135
Rentelasten	700	0	700
Afschrijvingskosten	21.277	0	21.277
Materieel	12.000	0	12.000
<i>waarvan apparaat ICT</i>	11.500	0	11.500
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	500	0	500
Immaterieel	9.277	0	9.277
Overige lasten	1.500	0	1.500

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
<i>waarvan</i> dotaties voorzieningen	1.500	0	1.500
<i>waarvan</i> bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	318.835	26.206	345.041
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	100	0	100
Agentschapdeel Vpb lasten	100	0	100
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting

De baten van de 1e suppletoire begroting laten een stijging zien van € 26,2 miljoen ten opzichte van oorspronkelijk vastgestelde begroting 2021 (€ 318,9 miljoen).

Baten

Omzet moederdepartement

De omzet moederdepartement is € 26,2 miljoen hoger dan de oorspronkelijk vastgestelde begroting. De stijging heeft betrekking op de toegekende loon- en prijsbijstelling 2021 (€ 5,0 miljoen), extra middelen voor examens als gevolg van COVID (€ 10,5 miljoen) en bijstellingen in zogenoemde overige taken te weten de digitalisering examens FACET (€ 3,0 miljoen), de uitvoering eindtoets primair onderwijs (€ 2,0 miljoen), de verbetering van de telefonische bereikbaarheid (€ 0,6 miljoen) en diverse beleidstrajecten (€ 1,7 miljoen). Daarnaast is er € 2,2 miljoen toegekend voor compensatie niet gerealiseerde deregulering en € 1,3 miljoen aan volume afhankelijke bijstelling.

Lasten

Apparaatskosten

De kosten van de 1e suppletoire begroting laten een stijging zien van € 26,2 miljoen ten opzichte van oorspronkelijk vastgestelde begroting 2021. De personele begroting laat een stijging zien van € 14,4 miljoen en de materiële begroting een stijging zien van € 11,8 miljoen. In de stijging zijn de toekenning van de eerder genoemde loon- en prijsbijstelling (€ 5,0 miljoen), de extra werkzaamheden voor examens als gevolg van COVID (€ 10,5 miljoen) en de bijstellingen voor zogenoemde overige taken (€ 10,7 miljoen), verwerkt.

Kasstroomoverzicht

**Tabel 25 Kasstroomoverzicht DUO (Eerste suppletoire begroting 2021)
(bedragen x € 1.000)**

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Stand 1 suppletoire begroting
1. Rekening courant RHB 1 januari 2020	14.794		14.794
Totaal ontvangen operationele kasstroom (+)	318.935	26.206	345.141
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 295.958	- 26.206	- 322.164
2. Totaal operationele kasstroom	22.977	0	22.977
Totaal investeringen (-/-)	- 45.200	- 45.600	- 90.800
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1° suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Stand 1 suppletoire begroting
3. Totaal investeringskasstroom	- 45.200	- 45.600	- 90.800
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			0
Enmalig storting van moederdepartement (+)			0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 9.300	- 1.400	- 10.700
Beroep op leenfaciliteit (+)	33.200	45.600	78.800
4. Totaal financieringskasstroom	23.900	44.200	68.100
5. Rekening courant RHB 31 december 2020 (=1+2+3+4)	16.471	- 1.400	15.071

Toelichting

Het kasstroomoverzicht is aangepast ten opzichte van de oorspronkelijke begroting met de eerder genoemde loon- en prijsbijstelling en overige bijstellingen. Daarnaast is verwerkt de aangevraagde leenfaciliteit en daarbij behorende investeringen en zijn de verwachte aflossingen op eerdere leningen aangepast.